

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 1P/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322200736
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: PhDr. JUDr. Silvio Boleček, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2022:6322200736.1

Uznesenie

Okresný súd Brezno, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti Z. H. U., nar. XX.XX.XXXX, a Z. A. U., nar. XX.XX.XXXX, štátny občania N., trvale bytom N., V. XX XXX, J., F. 4, t.č. R. republika, X., J. P. XXX/X, v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa otca Z. U. E., nar. XX.XX.XXXX, štátny občan N., trvale bytom N., G. XX XXX, V. XX a matky Z. H. T., nar. XX.XX.XXXX, štátna občianka N., trvale bytom N., G. XX XXX, V. XX, o návrhu navrhovateľa M. T., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana N., bytom N., G. XX XXX, V. XX, t.č. R. republika, X., J. P. XXX/X, o nariadenie neodkladného opatrenia o ustanovenie za opatrovníka podľa § 60 Zákona o rodine, takto

rozhodol:

I. N a r i a ď u j e sa toto neodkladné opatrenie :

Súd u s t a n o v u j e navrhovateľa M. T., nar. XX.XX.XXXX, za o p a t r o v n í k a maloletých detí Z. H. U., nar. XX.XX.XXXX, a Z. A. U., nar. XX.XX.XXXX, podľa § 60 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, a to tak aby maloletú zastupovala v rozsahu týchto práv a povinností:

- v konaní o poskytnutie dočasného útočiska na území Slovenskej republiky podľa Zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- pred orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami v rámci Slovenskej republiky
- pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti maloletých detí na území Slovenskej republiky
- pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania maloletých detí na území Slovenskej republiky

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 04.04.2022 sa navrhovateľ domáha, aby bol maloletým deťom ustanovený za opatrovníka podľa § 60 Zákona o rodine. Svoj návrh odôvodňuje tým, že maloleté deti sú jeho vnúčatá a ich matka je jeho dcéra. Uviedol, že matka aj otec maloletých detí zostali na Ukrajine. Otec detí nemohol opustiť Ukrajinu, nakoľko tam momentálne pracuje, matka mal. detí narukovala do vojska. Maloleté deti spočiatku po vypuknutí konfliktu bývali doma v Dnipro. Dňa 20.03.2022 ich zobral a odišiel s nimi z Ukrajiny z dôvodu vojnového konfliktu na Ukrajine. Uviedol, že ho matka splnomocnila na starostlivosť o jej deti, o čom predložil doklad. Z uvedeného dokladu vyplýva, že bol splnomocnený na starostlivosť o deti od 16.03.2022 do 16.06.2022 s prehlásením, že v prípade potreby nebude mať žiadne námietky voči tomu, aby starostlivosť o deti trvala v prípade potreby dlhšiu dobu a to na území Poľska, Slovenska, alebo inej krajiny.

Ďalej vo svojom návrhu uviedol, že keď s maloletými deťmi odišiel z Ukrajiny, cestovali cez Moldavsko, Rumunsko, Maďarsko. Na Slovensko prišli cez hraničný priechod v Komárne dňa 24.03.2022. Spolu s nimi cestoval aj R. A. C., nar. XX.XX.XXXX, ktorého zákonným zástupcom je manžel jeho dcéry. Po prekročení hranice boli transportovaní rýchlíkom do Zvolena, kde po nich prišli dobrovoľníci a zaviezli ich do obce Nemecká, kde ich ubytovali. Sú ubytovaní na adrese J. P. XXX/X, X..

Uviedol, že maloleté deti riadne pozná, ich matka ústne aj písomne súhlasila s tým, aby deti odišli z Ukrajiny s ním do bezpečia. Maloleté deti s ním išli dobrovoľne, s rodičmi dieťaťa udržiavajú pravidelný telefonický kontakt. Matka mal. detí je rozvedená, avšak mal. deti udržiavajú pravidelný kontakt aj so svojim otcom, ktorý taktiež vie o ich pobyte na Slovensku.

V návrhu uviedol, že plánujú na Slovensku zostať pokiaľ bude na Ukrajine trvať vojnový konflikt, potom by sa chceli vrátiť. Nevie ako dlho bude tento stav trvať, preto by chcel požiadať o dočasné útočisko na Slovensku pre mal. deti, nakoľko nemajú na území SR zákonného zástupcu.

Maloleté deti sú školopovinné, mal. H. je žiačkou 1. ročníka, mal. A. je žiakom 5. ročníka základnej školy na Ukrajine. Mal. deti budú prihlásené do Základnej školy v Nemeckej.

Keďže nie je zákonným zástupcom maloletých detí, musia mať maloleté súdom ustanoveného opatrovníka, ktorý na príslušnom oddelení cudzineckej polície môže vykonať úkony súvisiace s poskytnutím „štátútu odídca“ na poskytnutie „dočasného útočiska“.

Z dôvodu aktuálnej situácie na území Ukrajiny, kde bol život a zdravie maloletých detí ohrozený, chce prevziať starostlivosť o maloleté deti do času, kým sa nebudú môcť bezpečne vrátiť domov, alebo pokiaľ osobnú starostlivosť o ne nebudú môcť zabezpečiť ich rodičia. Uviedol, že do tohto času je pre maloleté dôležité zabezpečiť záležitosti prostredníctvom štátnych inštitúcií v oblasti zdravotnej starostlivosti, ako aj ďalších potrebných náležitostí súvisiacich s nimi.

V návrhu ďalej uviedol, že je spôsobilý na právne úkony, je zdravotne spôsobilý a dokáže sa o maloleté deti postarať. Je schopný a ochotný dobrovoľne a v najlepšom záujme maloletých vykonávať funkciu opatrovníka.

Na základe vyššie uvedených skutočností, žiada o urýchlené rozhodnutie vzhľadom na potrebu vybavenia potrebných dokladov pre maloletých detí na cudzineckej polícii, pretože bez uvedených dokladov nie je možné nič iné zabezpečiť pre dieťa na území SR.

K návrhu navrhovateľ pripojil kópiu preukazu totožnosti mal. detí, kópiu dokladu totožnosti navrhovateľa, písomný súhlas rodičov, kópiu potvrdenia o udelení/predĺžení tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky pre navrhovateľa.

2. Podľa Zákona č. 55/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine, ktorý nadobudol účinnosť 26.02.2022 a novelou Zákona č. 480/2022 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o azyle), ktorou sa vytvárajú predpoklady na riešenie dôsledkov masívneho prívlevu cudzincov na územie Slovenskej republiky okrem iného sa umožnilo vláde Slovenskej republiky vyhlásiť poskytovanie dočasného útočiska aj bez rozhodnutia Rady Európskej únie.

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 144 z 28.02.2022 schválila návrh na vyhlásenie poskytovania dočasného útočiska podľa § 29 ods. 2 Zákona o azyle štátnym občanom Ukrajiny a rodinným príslušníkom.

Konanie o poskytnutie dočasného útočiska sa začína podaním vyhlásenia

a) pri vstupe na územie Slovenskej republiky na príslušnom policajnom útvare v mieste hraničného priechodu (t.j. zákonný zástupca dieťaťa môže priamo na hraniciach za maloletého požiadať o dočasné útočisko pri vstupe na územie Slovenskej republiky),

b) po vstupe na územie Slovenskej republiky na Policajnom útvare príslušnom podľa miesta kde sa zdržiava.

Za cudzinca, ktorý nenadobudol plnoletosť, vyhlásenie podáva jeho zákonný zástupca alebo súdom ustanovený opatrovník; maloletý musí byť prítomný pri podávaní vyhlásenia.

3. Podľa § 324 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

4. Podľa § 324 ods. 2 CSP na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

5. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

7. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia prvej inštancie.

8. Podľa § 330 ods. 2 CSP ak to povaha veci pripúšťa súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

9. Podľa § 363 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

10. Podľa Základných zásad v čl. 5 písm. a/ až c/ Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie, stabilita, prostredie, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa.

11. Podľa článku 2 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú rešpektovať a zabezpečiť práva stanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu, ktoré je pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pokožky, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

12. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí či už vykonávanými súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Slovenská republika je zmluvnou stranou Dohovoru o právach dieťaťa, tento Dohovor je vyhlásený pod č. 104/1991 Zb.

14. Podľa § 60 ods. 1 Zákona o rodine okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanovení maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 61 ods. 1 Zákona o rodine opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 61 ods. 2 Zákona o rodine súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

17. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vyplýva, že jeho účelom je rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Záujem maloletého dieťaťa musí byť pri rozhodovaní vždy dominantný.

18. Súd zistil, že vo veci maloletých detí tunajší súd rozhodoval v konaní sp. zn. 1P/34/2022, kde bol návrh navrhovateľa, starého otca mal. detí, odmietnutý z dôvodu, že bol nezrozumiteľný.

19. Z návrhu súd zistil, že maloleté deti so svojim starým otcom pre vojnový konflikt na Ukrajine opustili Ukrajinu so súhlasom ich matky a vstúpili na územie Slovenskej republiky cez hraničný priechod Komárno. Matka maloletých detí narukovala do vojska a otec maloletých ostal pracovať na Ukrajine. Po príchode na územie Slovenskej republiky sa maloleté deti nachádzajú v opatere navrhovateľa, ktorý je schopný a ochotný sa o maloleté deti postarať. Maloleté deti majú záujem požiadať o dočasné útočisko na území Slovenskej republiky. V súčasnosti sa navrhovateľ a maloleté deti nachádzajú v Brezne. Maloleté deti sa v súčasnosti nachádzajú na území Slovenskej republiky bez svojich zákonných zástupcov. Je nevyhnutne potrebné, aby mali zákonného zástupcu, ktorý za nich bude vykonávať právne úkony potrebné na poskytnutie dočasného útočiska podľa zákona o azyle, na zabezpečenie zdravotnej

starostlivosti, výchovy a vzdelávania, ako aj na zastupovanie pred orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami na území Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu súd návrhu navrhovateľa vyhovel.

20. Poukazujúc na ustanovenie § 330 ods. 2 CSP súd má za to, že povaha veci pripúšťa, aby obsah neodkladného opatrenia bol totožný s výrokom vo veci samej. Preto súd nariadil také opatrenie, ktoré v zmysle § 60 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje ustanoviť maloletým opatrovníka aj z iných dôvodov ako sú uvedené v ustanovení § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 a zároveň je to v záujme maloletých. Je v ich záujme, aby im bol ustanovený opatrovník, ktorému súd vymedzuje taký rozsah jeho práv a povinností, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený a aby zároveň boli aj dostatočne chránené záujmy maloletých detí.

Ustanovený opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletých detí.

21. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

22. Poukazujúc na článok 3 ods. 2 Základných princípov CMP, s prihliadnutím na § 367 ods. 3 CMP toto uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje je vykonateľné len čo bolo vyhotovené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Okresný súd Brezno, a to v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Uznesenie je vykonateľné len čo bolo vyhotovené. Na výkon neodkladného opatrenia je miestne príslušný súd, ktorý neodkladné opatrenie nariadil; ak neodkladné opatrenie nariadil odvolací súd je miestne príslušný súd prvej inštancie. Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, súd môže povinnému uložiť pokutu do 1 000,-Eur, zastaviť výplatu rodičovského príspevku povinnému a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému alebo odňať maloletého tomu u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdať ho domu komu bolo maloleté dieťa podľa rozhodnutia zverené, a to aj bez návrhu (§ 367 ods. 3, § 376 ods. 3, § 383 ods. 1, § 386 ods. 1 CMP).